

'Het is perfect mogelijk om te verwarmen op hout zonder te vervuilen'

26/01/17 om 09:34 - Bijgewerkt op 27/01/17 om 18:03

Het lijkt alsof de Vlaamse overheid een heksenjacht begonnen is tegen de eigenaars van houtkachels. Veel mensen vragen zich dan ook af of ze hun kachel nog mogen aansteken. 'Natuurlijk', zeggen de Oost-Vlaamse bosgroepen, 'bij correct gebruik is een houtkachel een uitstekend milieuvriendelijk alternatief voor fossiele brandstoffen.

hout stoken echt zo ongezond? We krijgen de laatste maanden regelmatig negatieve berichten te horen over houtverbranding. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) hanteert sinds kort zelfs een stookadvies (samen met het smogalarm) op dagen dat er veel fijn stof in de lucht zit. Dan wordt aangeraden om geen hout te stoken als bijverwarming of voor de gezelligheid. Veel mensen vragen zich daarom af of ze hun kachel nog mogen aansteken. Want we willen natuurlijk allemaal bijdragen aan een gezondere leefomgeving.

Maar is het dan echt zo vervuilend? Ja, hout stoken kan ongezond zijn, als je op een mistige, windstille dag vervuild, vochtig en uitheems hout in een oude, slecht geventileerde kachel steekt. Maar enige nuance is wel op zijn plaats: bij correct gebruik is een houtkachel een uitstekend milieuvriendelijk alternatief voor fossiele brandstoffen.

'Houtkachels grootste bron fijn stof',
blokletteren de kranten met de regelmaat van
de klok tijdens de koude wintermaanden.
Soms lijkt het wel alsof de Vlaamse overheid
een heksenjacht begonnen is tegen de
eigenaars van houtkachels, en met uitbreiding
ook de boseigenaars en de houtverkopers. De
cijfers die de VMM communiceert zijn dan ook niet min: houtverbranding in Vlaanderen is
verantwoordelijk voor 35% van de totale uitstoot van fijn stof, plus nog een flink
percentage aan kankerverwekkende stoffen zoals dioxines en PAK's. Het is zelfs zo dat 4
uurtjes de kachel aansteken even erg is als 600 km met een bestelwagen rijden. Reden
genoeg dus voor paniek? Helemaal niet!

[DELEN](#)

[Het is perfect mogelijk
om te verwarmen op
hout zonder te vervuilen](#)

Stoken met brandhout is helemaal geen slechte manier van verwarmen. Bomen nemen tijdens hun groeiproces naast CO₂, nog heel wat schadelijke stoffen op uit de lucht. Deze stoffen worden vervolgens vastgelegd in het hout. Onderzoek toonde aan dat de stadsbomen in Leuven zo jaarlijks 5 ton fijn stof uit de lucht zuiveren. Bij de verbranding van hout komt ook alleen maar vrij wat eerder door de boom is opgenomen, daarom wordt het stoken van brandhout als klimaatneutraal beschouwd. Als je daarbij nog kiest voor lokaal hout, bvb. uit je eigen bos, dan is de CO₂-uitstoot op die manier heel beperkt. Maar liefst 86% minder, als je vergelijkt met hout dat bvb. afkomstig is uit Oost-Europa. Om het gebruik van lokaal hout zo veel mogelijk aan te moedigen, organiseren de Oost-Vlaamse bosgroepen elk jaar een brandhoutverkoop. Wie handig is met de kettingzaag, kan zijn eigen brandhout uit een bos in de buurt zagen. Daarnaast hebben de bosgroepen ook veel aandacht voor duurzaam beheerde bossen: voor elke gekapte boom wordt een nieuwe boom geplant, met respect voor de diversiteit van de inheemse boomsoorten. Dat maakt van hout een perfecte, hernieuwbare energiebron. En last but not least: steek droog - bij voorkeur natuurlijk gedroogd- hout in je kachel met een hoge calorische waarde. Nat hout

zorgt voor een onvolledige verbranding en geeft meer as en fijn stof in de lucht. Kies ook voor hardhout zoals haagbeuk, eik, beuk en es. Dit brandt langer en geeft dus ook meer warmte. Loofhout geniet de voorkeur boven naaldhout (meer roetafzetting in je schoorsteen). Absoluut te vermijden is geveerd, behandeld of geïmpregneerd hout. Daarin zitten lijmstoffen, die bij verbranding veel schadelijke stoffen vrijgeven.

Houtkachel vs open haard

Willen we de luchtvervuiling verminderen, dan moeten we uiteraard verder kijken dan alleen het brandhout. Zo moet je ten eerste een duidelijk verschil maken tussen de open haard en de houtkachel. Een houtkachel heeft sowieso een veel hoger rendement dan een open haard, dus daar gaat de voorkeur naar uit. Maar nog veel belangrijker is de ouderdom van kachel, want oudere toestellen stoten veel meer uit. Volgens de beroepsvereniging Agoria-CIV, die de fabrikanten van kachels vertegenwoordigt, zou de uitstoot van fijn stof fel verminderen als iedereen moderne toestellen met een hoog rendement zou gebruiken. Wel tot 90%, volgens Europese studies en volgens een studie van het VITO (Vlaamse instelling voor Technologisch Onderzoek). Bovendien zou het fijn stof uit moderne houtverbranding 5 maal minder toxisch zijn en wordt het 16 maal sneller weer uitgedemd, omdat het eerder mineraal is van aard en nagenoeg geen koolwaterstoffen bevat. Zorg ook voor een goede, gelijkmatige verbranding van het hout door een goed onderhouden en geventileerde kachel. En let op bij mistig en windstil weer, want dan blijft de rook in en rond je huis hangen. Maar dat geldt evengoed voor andere luchtvervuiling zoals uitlaatgassen en uitstoot van de industrie.

Wat kunnen we nog meer doen? Zorgen voor meer bos, houtkanten en stadsbomen, om de effecten van onze verwarming op te vangen, want meer groen zuivert de lucht. En daar zetten de Oost-Vlaamse bosgroepen en de private boscijners ook volop op in, via het bebossen van gronden en het duurzaam beheer van bos. Daarin spelen ze al jaren een actieve rol in Vlaanderen. In het Klimaatakkoord van Parijs (2015) vormen bossen en bomen een belangrijke deel van de oplossing tegen de klimaatverandering. Bossen nemen immers veel CO₂ op en kunnen op die manier de opwarming van de aarde een stuk tegengaan. Tegelijk vangen ze temperatuurstijgingen op door het bieden van schaduw en verkoeling. Nadien zijn bomen perfect geschikt als hernieuwbare energiebron. Binnen de Europese energienormen van 2020 speelt brandhout zelfs een belangrijke rol. In vele Europese landen wordt houtverbranding gepromoot om de klimaatdoelstellingen te halen. Zo kan de consument in Frankrijk een deel van de aankoop van een gecertificeerde houtkachel aftrekken van de personenbelasting.

Besluit: tegenwoordig is het perfect mogelijk om te verwarmen op hout zonder te vervuilen. Als je gebruik maakt van duurzaam, lokaal en gedroogd hout is het een gezonde en groene brandstof. En met een geschikte kachel met een hoog rendement, kan je de uitstoot van fijn stof zo laag mogelijk houden. Verstandig stoken is dus vooral de boodschap.

Waar moeten we op letten?

1. Kies voor lokaal, duurzaam hout dat op een natuurlijke manier gedroogd is. Vermijd absoluut vervuild brandhout!
2. Gebruik een moderne houtkachel met een hoog rendement.
3. Controleer of je goed stookt: een goed vuur geeft gele, gelijkmatige vlammen. Zie je oranje vlammen en donkere rook, dan is de verbranding onvolledig.

De bosgroepen zijn vzw's die de private boscijners ondersteunen bij het beheer van hun bos. www.bosgroepen.be